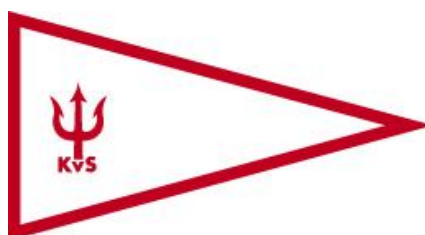

HÅNDBOG I BÅDVEDLIGEHOOLD

Kvindelig Sejlklub

Forord

Du sidder nu med Kvindelig Sejlkлубs 'Håndbog i Bådvedligehold' i hånden.

Håndbogen indeholder alt dét, du skal vide om, hvordan vi sammen sikrer, at vores både til enhver tid er sikre og attraktive at sejle i for os alle – uanset, om vi sejler som elever i sejlerskolen eller er nye eller garvede førere.

Håndbogen er bygget op omkring de to store, årlige indsatser – først klargøringen af bådene og den indsats, vi gør om foråret før søsætningen. Og derefter afrigningen, hvor vi sætter bådene på land om efteråret. Håndbogen kan derfor bruges som et praktisk opslagsværk under arbejdet med klargøring og afrigning, og du finder masser af praktiske og nyttige informationer om materialer, do's and don'ts, og også helt konkrete, lavpraktiske vejledninger.

Der er også brug for, at vi sammen giver vores både kærlighed i løbet af sæsonen, hvor ting kan gå i stykker, eller blot kræve løbende service for at fungere tip-top. Også her vil du ofte kunne finde hjælp i håndbogen. Finder du ikke svar her, er hjælpen ofte lige ved hånden på nettet – tjek f.eks. [Viden og vedligeholdelse \(dansksejlunion.dk\)](https://dansksejlunion.dk) eller andre online fora for viden og vejledning.

Det er vores allesammens ansvar at holde klubbens både sikre og attraktive – og der er brug for alle hænder. En del af arbejdet udføres som fællesarbejde af alle medlemmer med under 10 års anciennitet i klubben (Klargøring) og af dem, der i sæsonens løb har brugt bådene (Afrigning). Men der er også brug for frivillige indsatser, og at vi hver især gør lidt hele tiden.

Da dét at lære om at vedligeholde en båd også er en del af pensum i Sejlerskolen, er 'Håndbog i bådvvedligehold' en integreret del af dét materiale, du skal kende og læse som elev i Sejlerskolen. Denne håndbog og Elevhåndbogen supplerer altså hinanden.

Hidtil har vedligeholdelseshåndbogen været en integreret del af elevhåndbogen, men er fra 2024-sæsonen skilt ud for sig selv, da den jo er relevant for alle i Kvs – elever eller ej. Årets udgave er det første bud på en ny vedligeholdelseshåndbog, men forhåben tlig kun startskuddet til en gennemgribende opdatering.

Derfor: Hvis du har forslag eller rettelser til håndbogen, bliver vi glade for at høre fra dig. Du kan sende dine input til KvS' Bådudvalg via info@kvindelig-sejlkлуб.dk (skriv i mailne, at den er til Bådudvalget).

God fornøjelse med læsning og bådvvedligeholdet!
Vi glæder os til at se dig som en aktiv deltager i arbejdet med vores klubbåde.

KvS Bådudvalg

Håndbog i Bådvedligehold Kvindelig Sejlklub

© Marts 2024, Kvindelig Sejlklub

Håndbogen er oprindelig samlet og skrevet af Sonja Rasmussen og Bente Michelsen, der i mange år har fungeret som erfarne sejlere, instruktører og bådvedligeholdere i Kvindelig Sejlklub.

Håndbogen er udskilt fra Elevhåndbogen og opdateret i marts 2024 af Mette Humle og Ulla Thøgersen, der er frivillige i KvS's Bådudvalg.

Forsidebillede:

Hajos mast monteres med samarbejde og stor koncentration på en smuk sommerdag

Indholdsfortegnelse

1. Forårsklargøring	2
1.1 Sådan foregår klargøringen	2
1.2 Sikkerhed og miljø	2
1.2 Presenninger tages af	2
1.3 Rengøring udvendig.....	3
1.4 Pleje af træværk	3
1.5 Bundbehandling	3
1.6 Rengøring om læ.....	4
1.7 Diverse	4
1.8 Klar til søsætning	4
1.9 Masterne rigges til.....	4
1.10 Master sættes på.....	5
1.11 På plads i Kalkbrænderihavnen.....	6
2 Afrigning.....	8
2.1 Sådan foregår afrigningen	8
2.2 Tømning af bådene.....	8
2.3 Bom, blokke, akkumulatorer mv. demonteres	9
2.4 Sejl	9
2.5 Masten gøres klar til demontering	9
2.6 Bådene sejles til Fiskerihavnen	9
2.7 Masterne tages af.....	10
2.8 Afrigning af masten	11
2.9 Rengøring af bådene om læ og på dæk	12
2.10 Bådstativer	12
2.11 Bådene tages op	12
2.12 Klargøring før presenning	12
2.13 Presenning lægges på	13
2.14 Service til akkumulatorer.....	13
2.15 Oprydning	13
3. Efter hver sejlads.....	14
4. Opladning af batterier (akkumulator)	15
5. Motorer	16
5.1 Start, stop og brug af påhængsmotorer (Spækhuggere)	16
5.2 Sejlads med påhængsmotor (Spækhuggere)	17
5.3 Vedligehold af påhængsmotorer (Spækhuggere)	17
5.4 Start, stop og brug af indenbords motor (Galathea).....	18
5.4 Sejlads med indenbords motor (Galathea).....	19
5.5 Vedligehold af indenbords motor (Galathea)	19
6. KvS-bådene, deres brug og indretning.....	21
7. Hvad bruges til hvad og hvordan	22
8. Maritim ordliste	23

Stativ (Galathea): Lægges oven på reolerne i pavillionen.

Mastehul: Sæt en pøs over mastehullet på Spækhuggerne. Galatheas stativ stuves ovenpå reol i pavillon.

1.3 Rengøring udvendig

Fribord: Afvaskes med Pre-Clean (fjerner evt. vokslag fra efteråret). Det er vigtigt at læse, hvordan Pre-Clean fortyndes. Rifter og ridser kan slibes jævne med Boat Rubber. Dybere huller fyldes ud med Epoxy Filler, hvilket kræver en høj temperatur og tørt vejr. Fribordet poleres med en tykt lag Custom Polish, der efterpoleres med en tør klud. Tag kun et lille stykke ad gangen - hvis polishen først tørrer, er den svær at efterpolere. (Custom Polish er vandskyende voks, der beskytter mod sollys)

Ruftag og cockpit: Afvaskes i Pre-Clean, derefter et lag Custom Polish. Ridser i gelcoat eller rust på metalbeslag slibes evt. med Boat Rubber. Rubber udglatter ridser, men er hård ved gelcoaten.

Dæk: Dækket spules med vand og gøres grundigt rent med Pre-Clean. Når det er tørt, smøres og poleres med et tyndt lag Custom Polish. **Vigtigt:** Der må **ikke** smøres Custom Polish på **noprede** flader på dæk. Metalbeslag smøres med et tyndt lag Alu Protect.

1.4 Pleje af træværk

På Spækhuggerne tørslibes der om læ, de steder hvor lakken er slidt, men brug ikke for groft sandpapir, brug f.eks. korn 180-220. Derefter lakeres mindst 2 gange. Over dæk slibes meget let på håndlister og rorpind, som derefter gives teaksealer (Hempels "teakolie"). Husk at dække af rundt om arbejdsområdet, da sealer pletter meget. Pletterne kan tørres af med petroleum.

1.5 Bundbehandling

Alle 3 både er behandlet fra vandlinje til køl efter Hempels program med Light Primer og Mille bundmaling, som er giftig for vandlevende organismer.

Vigtigt! Brug altid støvmaske, briller og handsker, og ved større arbejder også overtræksdragt og skoovertæk, når du arbejder med bundmaling, for at undgå eksponering. Beskyttelsesudstyr ligger i pavillionen.

Vigtigt! Af miljømæssige årsager skal al slibning på køl og bund ske med maskine med sug. Vi lejer en maskine, og får udleveret en kode. Støvsugeren står aflåst i et skab på landpladsen.

Bundmaling må ikke komme på jorden, hverken i form af afskalninger, slibestøv eller maling, og bortskaffes som miljøfarligt affald i miljøstationen på landpladsen. Evt. vand med malingrester eller slibestøv skal hældes ud i miljøristen ved værftet.

Vask, slibning og spartling af køl og bund:

Skadede områder skal slibes helt glatte og rent for ujævnheder, øvrige områder slibes helt let. Hvis der er afskalninger i primerlaget (det er det lag under bundmalingen, som beskytter gelcoat og jern) slibes det helt ned og spartles med epoxy-spartelmasse. Når det er tørt slibes det, så fladen bliver helt glat. Derefter primes med Light Primer op til flere gange, læs overmalingsintervallerne på dåsen. Læs også grundigt på instruktionerne, hvilken temperatur der kræves, for at spartlingen/primingen kan gennemføres.

Sammenføjningerne mellem køl og bund spartles evt. med Sealant (gummimasse). Man må ikke spartle/prime uden på bundmalingen, så skaller det af igen.

Bundmaling:

Hvis der er slibestøv, vaskes det af, og fladen skal være helt tør inden bundmaling.

Der dækkes af med blå malertape ved vandlinien. Der males derefter 1 gang med Mille bundmaling. Der kan fortyndes med Fortynder 808 og ikke andet. Hvis det er koldt, bliver malingen sej og tyk, og der bruges mere fortynder. Når du blander malingen, skal det være med rolige bevægelser, så der ikke dannes luftblærer i væsken.

Når du maler, skal det være så tyndt som muligt og med korte rolige bevægelser, sørg for at malingen ikke løber. Undgå at "male oven i" flere gange, så er det svært at få malingen jævn igen. Tapen fjernes straks efter, at bundmalingen er færdig.

1.6 Rengøring om læ

Begynd med at støvsuge om læ. Derefter gøres rent med indendørs Rodalon (læs fortynding). Vær særligt grundig på steder, der er særligt udsat for fugt og indelukkethed.

Hajo: Dørken kan skrues af, og der gøres rent i alle kroge.

Thalassa: Kun de kvadratiske bundbrædder kan tages op, og der gøres rent under dørken alle 4 steder.

1.7 Diverse

Spilkopper (Spækhuggere): De fire nye spilkopper (på ruf) gives symaskineolie. De kan evt. skilles ad for inspektion og lettere smøring.

Akkumulatorer: De akkumulatorer, som ikke har lukket system, skal påfyldes med demineraliseret vand. De fleste nye akkumulatorer er lukkede systemer. De sættes til opladning i kontoret inden søsætning (se kapitel 5 om motorer).

1.8 Klar til søsætning

Bådene fyldes nu med det grej, som skal bruges til sejlads til Kalkbrænderihavnen: Veste, fendere, bådshage, lænsepumpe, anker, brandslukker, 2 agterfortøjninger og 2 turfortøjninger.

Bådenes grej er mærket med farvet tape:

Galathea: Hvid

Hajo: Grøn

Thalassa: Blå

Vigtigt! – særligt for Galathea før søsætning:

Før strømmen tændes, fyldes der vand på vandtanken, da vandpumpen ellers kan brænde sammen.

Søventiler – en ved vask og en ved toilet/håndvask - lukkes.

Inden den første start af motoren hældes 1-2 liter vand i filteret til ferskvandskølesystemet for at starte det op.

1.9 Masterne rigges til

Masterne tages ud af masteskuret og lægges på bukke. Stofposer tages af, rystes for støv, foldes og lægges i pavillon. Masterne vaskes i boat-shampoo og smøres med Alu Protect. Hulkelen sprayes med tørsmøremiddel.

Riggen monteres ved hjælp af tjeklisten herunder:

Tjekliste for montering af rig

Fra toppen og nedefter:

- Agterstag inkl. Hækstagshal (cruisinghal). Tjek sjækler
- Forstag. Tjek bolt med ring
- Topvant + vantskruer. Tjek at der er bolt m. ring i hver vantskrue
- Undervant + vantskruer. Tjek, at der er bolt m. ring i hver vantskrue
- Windex – monteres først umiddelbart før mastepåsætning
- Vindmåler (Galathea) – monteres først umiddelbart før mastepåsætning
- Lanterne + ny pære. Afprøves med "ringeapparatet" (LED pærer ringer ikke).
- Fokkefald (OBS! ved skift af fald på spækhuggermast: Pas på, at faldet bliver ført over hjulet men under tværpinden, i toppen, ud af masten)
- Storsejlsfald
- Bomdirk (spækhuggere)
- Spilerfald + blok til spilerfald (spækhuggere)
- Ophal (til spilerstage) (spækhuggere)
- Flagliner - 1 på hver side, i sallingshornets underside, lang nok til at bindes ved mastefod/mastekrave
- Klubstander på flaglinen under bagbord sallingshorn
- Lazy Jack liner i sallingshorn (Galathea)
- Mastekrave + spændebånd (spækhuggere) – et spændebånd bør ligge om mastehul på båd
- 2 træklodder til mastehullet (spækhuggere) – skal ligge klar om læ
- Galathea: Forstag skal ligge klar ved siden af mast og monteres umiddelbart før mastepåsætning

1.10 Master sættes på

Masten monteres på en Spækhugger ved mastekranen på landpladsen.

Samarbejde besætning/mastehold

Det er masteholdet ved kranen, der giver ordrer til bådens besætning
Bådens besætning aftaler på forhånd, hvem der tager sig af hvilket stag

På masteholdet er opgaverne fordelt:

- 1 person styrer kranen op og ned (drejer håndtaget)
- 1 person styrer bunden af masten og selve masten ned på båden
- 1 person holder kranarmens ene tov
- 1 person holder kranarmens andet tov

Mast ved kran

- Masten placeres på bukke, så mastetoppen vender mod NØ
- Windex monteres
- Manillamærker skal blive på riggen til den er monteret (hvor man kan nå dem)
- Tjek at spilerfald er foran (foran salling) på masten
- Tjek at bomdirk er bag salling
- Crusinghal skal sidde på agterstag
- Løfteselen placeres lige under sallingen, uden om undervant. Forstaget skal være på venstresiden af kranens wire. (Så det ikke går imod kranens wire, når det skal sættes)
- Bind en lang line i løfteselen, så den kan hives ned igen
- Sæt spring, hvis båden ligger uroligt
- Mastekranens arm svinges ud over båden, så den er vinkelret på mastekran
- Pas på at fingrene og ledninger ikke klemmes under masten

Båd ved kran

- I båden skal være værktøjsrulle, masteklodser, splitter, låseringe og ekstra blote til bådens vantskruer. Hav også godt med nye ringe og splitter klar i lommerne.
- Vi bruger primært den manuelle kran
- Stævnen på båden skal vende mod vores skurvogn (Syd)
- Spækhuggernes mastehul skal være ud for 3. klampe på broen (fra syd), lige ud for mastekranen.
- Gå meget forsigtigt rundt på båden indtil masten er fastmonteret

Montering af mast

Pas på ledningen i masten – den må ikke komme i klemme mellem båd og mast.

Alle mærkninger (manilla-mærker) forbliver på riggen, til masten er fastgjort til båden.

Særligt for Spækhuggerne

- Man skal tydeligt høre, at masten "går i hak"
- For- og agterstag monteres først
- Topvanter monteres i forreste røstjern
- Undervanter monteres efter løftesele er taget ned

Særligt for Galathea:

- Topvanter monteres først
- Forstag monteres (rulleforstag)
- Topvanter strammes op
- Agterstag monteres
- Undervanter monteres efter løfteselen er taget ned

1.11 På plads i Kalkbrænderihavnen

Bådene sejles på plads ved broen, hvor fortøjninger monteres. Brug dobbelt halvstik, evt. med dobbelttørn til at fastgøre indhælerliner og agterfortøjninger. (Ikke pælestik som glider ned i vandet).

Montering af bom, blokke, mv.

Bom, spilerstage, skødeblokke, blokke ved halsbånd på masten og storsejlskøde monteres. Spilerfald føres gennem Easylocken. Bådene fyldes med grej, som ligger i kontoret. Skolesejlene lægges i bådene.

Riggen trimmes, og tape sættes på alle ringe og splitter.

Galathea: plads nr. 710

Hajo: plads nr. 712

Thalassa: plads nr. 714

Masterne trimmes

1. Slæk af i agterstaget. Forstaget må ikke trække masten forover.
2. Mål med fokkefaldet, at du har samme afstand til dæk ved røstjern til topvant på begge sider
3. Sæt topvanterne ens - med lige mange drej i hver vantskrue - så hårdt du kan.
4. Sæt undervanterne knap så hårdt som topvanterne.

Under trimningen skal du flere gange tjekke, at masten står lige på båden og er lige hele vejen op: Gå i land på broen og brug øjemål til at se, at masten står lige på båden. Kig op langs hulkelen og tjek, at masten ikke slår S eller krummer sideværts. Når du haler i agterstaget, skal masten kunne krumme agterover.

*Når bådene er pakket, er de klar til
Skolesejls, og til at tage på langfart*

2 Afrigning

2.1 Sådan foregår afrigningen

Afrigningen foregår over 3 weekenddage, sidst i oktober og begyndelsen af november. Alle som har sejlet på skolehold, suppleanter, efteruddannelse, kaphold eller har lejet én af bådene mere end 3 gange, bliver indkaldt til én arbejdsdag. Indkaldelsen kommer på mail. Datoerne bliver også annonceret i god tid på hjemmesiden.

Første dag mødes vi i Kalkbrænderihavnen i klubhuset, hvor bådudvalget fordeler arbejdsopgaverne til de inddelte grupper. De øvrige to dage foregår arbejdet i Fiskerihavnen.

2.2 Tømning af bådene

Bådene tømmes for grej. Dog skal de ting, der skal bruges på bådpladsen og til klargøringen i Fiskerihavnen om foråret, blive i båden og sejles med over i Fiskerihavnen samt sikkerhedsudstyr til sejlturen over, se liste herunder.

Det er vigtigt, at alt grejet mærkes tydeligt med manilamærker og/eller tape i bådens farve:

Galathea: Hvid

Hajo: Grøn

Thalassa: Blå

Ting der skal blive i bådene og sejles med over til vinteropbevaring i pavillonen i Fiskerihavnen

Anker

Pagaj

Bådshage

Svaber

Ildslukker

Pøs

Lænsepumpe

Redningskrans

Fendere

Veste

Agterfortøjninger

2 turfortøjninger

Rig (ophal, spilerfald, bomdirk, vant, stag og crusinghal)

Blok til spilerfald (fra galgen i toppen af masten – spækhugger)

Masteklodser, spændbånd (spækhugger)

Motor og reservedelskasser, benzindunk (spækhugger)

Bådens værktøjsrulle

Bådens værktøjskasse

Alle hynder tørres godt og lægges på hylderne i kontoret.

Alle veste gennemgås for fejl og mangler. Fejl, der kan udbedres, noteres (f.eks. manglende fløjte) – veste, der ikke kan repareres, kasseres.

*Det meste af
bådernes grej
opbevares i
kontoret i
Kalkbrænderihavnen*

2.3 Bom, blokke, akkumulatorer mv. demonteres

Bom og spilerstage afmonteres og vaskes i rent vand, smøres med Alu Protect. Spilerstager og bomme lægges i kontoret.

Alle blokke tages af, og mærkes tydeligt med båd og hvor de hører til på båden.

Særligt for spækhuggerne: På spækhuggerne tages batteriet ud og stilles i kontoret. Lanterneledning fra akkumulatoren afmonteres fra samlemuffen, så det er klar inden masten tages af.

Særligt for Galathea: Søgelænder på Galathea afmonteres, og bådens vandtank tømmes.
Akkumulatorer skal ikke fjernes.

2.4 Sejl

Alle sejl samles, og et hold gennemgår alle sejl og skøder, om der er noget der skal udskiftes, eller der er skader på sejlene, så de skal til reparation hos sejlmager. Det er vigtigt, at skøderne bliver på sejlet, sejlpinde skal ikke tages ud. Alle sejl ligger om vinteren på hylder i kontoret.

2.5 Masten gøres klar til demontering

Afmærkning af vant og stag med manilamærker.
Afmontering af ledning til lanterne/mastelys
Spændebånd ved mastekraven på spækhuggerne løsnes.
Tape ved vantskruer (både ved gevind og røstjern) fjernes
Fald kvejles op så tæt som muligt ved udgang fra masten

2.6 Bådene sejles til Fiskerihavnen

Agterfortøjninger fra pælene tages med i båden.
Bådene sejler nu til Fiskerihavnen og lægger sig i kø ved mastekranen.

Vigtigt! Særligt for Galathea: Der sejles til Tuborg Havn, hvor tanken fyldes helt op med diesel. Derefter sejles til Fiskerihavnen. (Tanken kan være fyldt op umiddelbart forinden, men den skal være helt fuld hen over vinterens ophold på landpladsen).

Pavillonen på landpladsen.

2.7 Masterne tages af

Inden afsejlingen fra Kalkbrænderihavnen er masterne forberedt til at blive demonteret (se afsnit 2.5).

Gøres når man ligger i kø ved mastekran

Splitter i gevind på vantskruer fjernes – kun i selve vantskruen, IKKE ringe i bolt i røstjernet

Undervanter slækkes og afmonteres ved røstjern

Bolte skal blive siddende i vantskruer evt. med ny ring

Værktøjsrullen skal være klar i båden

Bådens besætning aftaler på forhånd, hvem der tager sig af at løsne hvilket stag ved kranen

Ved mastekranen

- Vi bruger primært den manuelle kran
- Manuel kran: Bådens stævn skal vende mod syd
- Spækhuggernes mastehul skal være ud for 3. klampe på broen (fra syd) (manuel kran)
- Sæt spring hvis båden ligger uroligt,
- Besætningen bliver ombord. Det er masteholdet, der giver ordre om, hvornår hvad gøres
- Rebeløkken lægges om masten udenpå undervanter, monteret med en nedhaler
- Mastekranen strammes op, så den netop tager mastens vægt ved løft ved sallingshorn
- Topvant og stag løsnes og afmonteres ved røstjern (Spækhuggernes topvanter først, Galatheas topvanter sidst)
- Agterstag med crusinghal løsnes ved dækket (ikke ved samlingen mellem stag og hal)
- Masten hales op med mastekranen, til den er fri af dækket
- Masten dirigeres ind til broen – lidt forskelligt for bådene

Klargøring af mast til transport til masteskur

Masten placeres på bukke, hvor windexen afmonteres, og fald, stag og vanter bindes fast til masten, så det ikke slæber hen af jorden under transport.

Masten flyttes derefter til landpladsen – gerne ved masteskuret, hvor den lægges på bukke.

2.8 Afrigning af masten

Under afrigningen inspiceres mast og alle rigdele, og slidte/beskadigede dele noteres og fotograferes, så skader kan repareres inden klargøringen.

Windex afmonteres og lægges på hylden i skurvognen på vinterpladsen.

Vanter og stag tages af. (På spækhuggerne ikke agterstaget.) Tjek at manilla-mærkerne stadig sidder på vanter og stag inden afmontering.

Overalt hvor rigdele gøres fri, skal bolte sættes fast igen med splitter/låseringe.

Vanter, stag og hækstagshal (cruisinghal) kvejlles op, samles pr. båd og hænges på de farvemarkerede kroge i pavillonen.

Alle riggens dele vaskes af i boat-shampoo. Taperester fjernes med rensebenzin.

Vantskruernes gevind renses for evt. rust med Boat Rubber eller VD40. Gevind smøres herefter med parafinolie.

Mast vaskes med rent vand og smøres med Alu Protect.

Masterne placeres herefter i masteskuret med tydeligt båd og klub navn. Hver mast har en stofpose for at skåne mod støv.

*Mast lagt på plads i masteskuret.
Husk bådnavn på manilamærket.*

2.9 Rengøring af bådene om læ og på dæk

Grundig rengøring med indendørs Rodalon om læ, særligt omhyggeligt, hvor der er indelukkede og snævre steder.

Alt bundvand læses ud/optørres.

Dækket vaskes grundigt med Pre-Clean.

Særligt for Galathea: Motorrum og motor renses og rengøres.

Særligt for spækhuggerne: Pøs sættes over mastehullet på spækhuggerne.

2.10 Bådstativer

Alle bolte sprøjtes med rigeligt VD40, de store vantskruer løsnes og smøres med fedt på gevindet, så alle dele er nemme at bevæge. Spækhuggerne skal have en skrå kile placeret hvor kølen skal stoppe.

Vores bådstativer passer til køresættet, traktoren kører stativet hen til optagningskranen, båden bliver placeret på stativet, som stadig står på vognen.

2.11 Bådene tages op

Båden sejles hen under kranen, hængestropperne er sænket ned i vandet.

Stropperne monteres. Kranføreren anviser om han/hun vil have nogen ombord til at hjælpe med at placere hængestropperne.

Vigtigt! Særligt for Galathea: Stropperne må ikke være placeret på propel og skrueaksel.

Kranføreren begynder at hejse båden op.

Når båden er hævet et stykke, kan de ombordværende hoppe på land.

Der er én person parat til at trykspule bund og køl.

Derefter bliver stativ med båd kørt over på landpladsen og sat af.

Trykspuleren tager meget af begroningerne

Hvis det kan nås, er det nemmest at afmontere påhængsmotorerne ved broen tæt ved kranen, inden båden løftes på land. Ellers gøres det, når båden er på land.

2.12 Klargøring før presenning

Fribord vaskes med Pre-Clean og smøres med Custom Polish.

Tjek en ekstra gang, om der er bundvand.
Både forluge og luge skal være åben for ventilation.

2.13 Presenning lægges på

Kryds og rygninger placeres og surres fast, og alle skarpe hjørner der vender mod presenning beskyttes med klude.

Presenninger lægges over – den orange på Galathea.

Der sættes godt med vanddunke på, hellere for mange end for lidt.

Vanddunke og presenninger ligger i skuret på landpladsen. Nøglen hænger i pavillonen.

2.14 Service til akkumulatorer

Påhængsmotorer køres til vinterkonservering/eftersyn på værksted.

Særligt for Galathea: Der aftales service (inkl. indkøring af frostvæske) for Galatheas motor med motorfirma. Når motoren på Galathea er vinterklargjort, kan Akkumulatorer tages ud og sættes ind i kontoret i Kalkbrænderihavnen. Det kan også besluttes at lade dem stå i båden – i så fald skal ledninger til ladning i vinterens løb lægges klar lige ved presenningsåbningen agter, så der let kan lades i vinterens løb.

2.15 Oprydning

Grundig oprydning på pladsen, rengøring i varmestuen og kontoret.

3. Efter hver sejlads

Hver gang, du har brugt en båd, skal den efterlades sikkert fortøjet, rengjort og klar til de næste, der skal ud og sejle.

Det er en del af det løbende bådvedligehold.

Tjekliste før du forlader båden:

- Læns bundvand op
- Kun skolesejl må ligge i båden, alle andre skal op i kontoret
- Ryd op om læ
- Tjek at alt bådens faste udstyr ligger på deres faste plads
- Fjern alle personlige ejendele
- Efter weekend eller flere dages tur skal båden gøres grundigt rent om læ
- Båden spules efter behov
- Noter evt. mangler og skader i bådprotokollen (i kontoret), og ring eller send SMS til bådchefen
- Bådchefen skal også orienteres, hvis man selv har repareret en skade eller en mangel
- Udfyld logbogen i kontoret

Særligt for Spækhuggerne:

- Spækhuggernes agterfortøjninger må ikke krydses for at undgå, at de slides på motor-beslaget
- Lås påhængsmotor med kædelås
- Sæt batterier til opladning, hvis nødvendigt
- Fyld benzindunken op, hvis du har brugt benzin til påhængsmotoren

Særligt for Galathea:

- Stophåndtaget til motoren skubbes helt ind
- Motortimer aflæses og noteres i logbogen om læ
- Instrumentpanelet til motoren slukkes
- Begge batterier slukkes på afbryderne under køjen i bagbord side

4. Opladning af batterier (akkumulator)

Spækhuggerne har hver 1 batteri til lys og lanterne (12 V akkumulator). Galathea har 2 batterier til henholdsvis motorstart og forbrug (bl.a. lys, køleboks og vandpumpe). 12 V er ikke farligt – man kan ikke få stød.

KvS har 2 opladere (grønne) og 2 lange ledninger med blå europastik i den ene ende. Udstyret har plads i kontoret. Derudover har Galathea 1 lang ledning til at oplade batterier, som ligger i ankerbrønden i stævnen.

Særligt for spækhuggere

Spækhuggerne har en lille strømmåler, som man kan tjekke strømtilstanden med. OBS: Den viser IKKE rigtigt, hvis den sættes på lige efter, at batteriet har "arbejdet".

Ved opladning af batteri i båden sættes ledningen i stik på broen, og føres gennem forlugen ned i båden. Ledningen kan godt tåle at blive klemt ved, at forlugen låses let over den.

Opladerens klemmer sættes på batteriets poler. VIGTIGT: + til + og – til –. Plus-ledning er rød og minus er sort. Forbind laderen med ledning til land. En lampe i laderen indikerer, at nu lades der. Når ladningen er færdig, tændes en anden lampe.

Sådan forbindes opladeren til bådbatteriet.

Et helt fladt batteri tager op til 2 døgn at lade helt op.

Skriv i logbogen, når I har sat batteri til opladning.

Særligt for Galathea

Galatheas batterier er forbundne således, at motoren lader begge op samtidig, når motoren kører. Normalt er det ikke nødvendigt at lade batterierne ekstra i Galathea. På tursejls med overnatning i fremmed havn kan strømforbruget om læ dog være stort, særligt hvis køleboksen tændes. I givet fald bør båden forbindes til en elstander i land, ellers drænes forbrugsbatteriet hurtigt. I 12 V-stikket i bagbord side er monteret et voltmeter, der måler forbrugsbatteriet. Batteriet skal oplades, før det kommer under 12,3 V.

Sådan forbindes Galathea til strøm på land:

- Tjek at stikket på ledningen er sat i stikkontakten i ankerbrønden.
- Før ledningen over til en elstander på broen. Snur gerne ledningen to gange løst omkring en forfortøjning, så den ikke falder i vandet.
- Monter stikket i en ledig stikkontakt på elstanderen.

5. Motorer

KvS-bådene har to forskellige motorer:

- 4-takt påhængsmotorer på spækhuggerne – brændstof: benzin
- Dieselmotor i Galathea – ferskvandskølet – brændstof: diesel

5.1 Start, stop og brug af påhængsmotorer (Spækhuggere)

Start af motor

1. Sæt motoren i vandet
2. Tjek oliestanden i olievinduet – olien skal fylde den nederste halvdel af vinduet
3. Luk op for luftskruen på toppen af benzindækslet
4. Luk op for benzintilførslen med den røde drejehane
5. Tjek at gearet står i neutral (N)
6. Tjek at den røde plasticsnor er monteret på "dødemandsknappen"
7. Drej gashåndtaget en smule for at give lidt gas
8. Træk choker helt ud
9. Træk langsomt i startsnoren, indtil du mærker modstand. Træk så hurtigt i snoren for at starte motoren. Lad snoren returnere langsomt.
10. Gentag indtil motoren starter med følgende indstillinger:
 - 2 træk med choker helt ud
 - 2 træk med choker halvt ud
 - 4 træk med choker helt ind
 - Hold en pause, hvorefter ovenstående procedure gentages
11. Når motoren starter, så tjek at der løber kølevand ud af røret under motorblokken. Gør der ikke det, så **stop øjeblikkelig** motoren.

OBS! Motoren må kun startes, når du skal sejle for motor

Motoren skal have sejlet og være varm, før du slukker igen. Det vil sige: Sejl ud af havnen, sæt sejl og stop så for motoren. Den må ikke køre i tomgang i længere tid før start.

Stop af motor

1. Tag gassen fra og sæt gearet i neutral (N)
2. Luk for benzintilførslen (rød drejehane) og lad motoren køre, indtil den standser
3. Luk luftskruen på toppen af benzindækslet
4. Træk motoren op, og sæt motorvognen fast med bøjlen i skinnen

Inden motoren trækkes helt op på dæk, så lad vandet løbe ud af motorbenet ved at holde den lidt på skrå.

Du kan også stoppe ved at trykke på den røde "dødemandsknap".

Bemærk: Der sidder en dims under dødemandsknappen. Hvis den fjernes, kan motoren ikke startes. Reservedims med rød plasticsnor ligger i bådens værktøjskasse.

Skriv i logbogen

Efter sejladsen skal du skrive antal timer sejlet for motor i logbogen.

Påfyldning af benzin

Luk op for luftskruen, så noget af overtrykket kan sive ud, før du skruer benzindækslet af. Benzintanken rummer ca. 1 liter, men må kun fyldes 90% på grund af lufttryk, der dannes i tanken. Tanken skal fyldes op efter brug. Reservedunk er i båden.

5.2 Sejlads med påhængsmotor (Spækhuggere)

Montering

Motoren trækker bedst, når den står næsten lodret i vandet. Lav ikke om på indstillingen.

Der er bundet en snor om motorbenet, så motoren ikke kan springe op eller vippe, når den trækkes op på dækket. Snoren må ikke fjernes.

Der er bundet en stærk snor i motoren og fastgjort til agterklampen. Den sikrer, at motoren ikke går til bunds, hvis den falder af beslaget. Snoren må ikke fjernes.

Placering på agterdækket

Vigtigt: Når motoren ikke bruges, skal den drejes, så **den ligger på siden** – Se klistermærket "Denne side op". Det er også **vigtigt**, at motorbenet ligger næsten vandret, og det må **ikke** pege opad. Der er en lille gribeanordning, som holder motorbenet fast, og derefter skal det fastskrues med en vingeskrue.

Gearskifte og bak

Der er kun neutral (N) og 1 fremadgående gear (F), dvs. intet bakgear. Ved gearskift så tag gassen fra og skift. Du bakker ved at dreje hele motoren 180 grader rundt.

Vigtigt: Før motoren drejes rundt til bak, **skal** der gasses ned og gearet sættes i neutral.

Manøvrering

- Motoren kan drejes og båden faktisk styres med den, men det er vigtigt, at ror og motor følges ad, ellers modarbejder de hinanden.
- Skal I sejle i længere tid ligeud, kan motoren låses fast i ligeud-position med en vingeskrue under motorblokken, der skrues til. Modsat kan den løsnes med skruen.
- Dreje på lidt plads:
 - Gas op kraftigt og kortvarigt, mens du drejer motor og ror
 - Tag gassen helt fra og hold ror og motor "i borde"
- Tag hensyn til andre: Sejl altid roligt i en havn – akkurat styrefart er nok for dine manøvrer.

5.3 Vedligehold af påhængsmotorer (Spækhuggere)

Motoren kommer til eftersyn hver vinter. Sker der skader eller dårlig drift, kontakt da bådchefen. Få ting kan du selv gøre:

- Sørg for, at motorbenet ligger vandret, når motoren kommer op at ligge på beslaget. Ellers kan der løbe olie ud af krumtaphuset.
- Udskiftning af tænderør mm. Se instruktionsbog i båden.

*Når vinden dør:
Uden benzin kommer man ikke langt*

5.4 Start, stop og brug af indenbords motor (Galathea)

Før start

1. Slå **begge** batterier til ved at dreje de to nøgler, som findes under dæk i bagbord side, under bagbord agterkøje

2. Tjek dieselbeholdning i logbog om læ. Tanken indeholder 35 liter, og man skal regne med et forbrug på 1,3 liter diesel pr. motortime.
3. Tænd instrumentpanel i cockpittet på "power"-knappen
4. Tjek at stophåndtaget er trykket helt ind
5. Tjek at gashåndtaget står i frigear

Koldstart

1. Hold forvarmerknappen oppe i ca. 20 sekunder
2. Tryk på startknappen med et enkelt fast tryk. Starter motoren ikke med det samme, holdes knappen inde, til den starter, og bådchefen kontaktes efter sejladsen.

Start når motoren er varm, dvs. har kørt tidligere samme dag

3. Hold forvarmerknappen oppe i ca. 10 sekunder
4. Tryk på startknappen med et enkelt fast tryk. Starter motoren ikke med det samme, holdes knappen inde til den starter, og bådchefen kontaktes efter sejladsen.

Efter start

- Tjek at kølevand kastes ud med udstødningen agter i styrbord side
- Hvis en eller flere af de 3 kontrollamper begynder at lyse (eller ved alarmtone), skal du reagere:
 - Olietryk: Stop omgående motoren
 - Køling: Stop omgående motoren
 - Batteriladning: Du kan fortsætte sejladsen, men regn med at der ikke er strøm på batteriet, næste gang du forsøger at starte (forbind båden til elstander på broen, når du kommer i land)

Under sejlads

Motoren kører bedst ved 2.000-2.200 omdrejninger.

Man kan godt sejle ved 2.500 omdrejninger, hvis det er nødvendigt.

Stop

- Sæt i frigear
- Træk i stophåndtaget til motoren er helt stoppet
- Sluk instrumentpanelet på "power"-knappen

Skriv i logbogen om læ

Efter sejladsen skal du skrive antal timer sejlet for motor i logbogen om læ.

Brændstof

- Diesel - helst marinediesel fra en dieselstander i en havn. Tanken rummer ca. 35 liter.
- Ved normal motorgang forbruges ca. 1,2 liter pr. time
- Påfyldning ved dæksel på styrbord fribord
- Der sidder en kæde i dækslet, men tjek at den sidder fast, så dækslet ikke mistes
- Stop påfyldning når der kommer diesel ud af overløbsventilen ved siden af dækslet
- Tør overløbet diesel af fribordet med klud, der smides ud på land
- **Ved påfyldning aflæses motortimer, som noteres i logbogen om læ**
- OBS – der er ingen dieselmåler ombord. Tankes indhold udregnes ud fra sejlede motortimer siden sidste påfyldning

5.4 Sejlads med indenbords motor (Galathea)

Gearskift og gas

Gear- og gashåndtag er i ét håndtag:

- Jo mere tryk på håndtag, jo mere gas. Tryk konsekvent på håndtaget, dvs. ikke med mange små bevægelser, da det belaster lejerne!
- Fremadgående: Håndtag mod stævn.
- Bak: Håndtag mod agter.
- Gør et lille ophold i neutral, når du skifter gear mellem frem og bak.
- Når du sejler fremad, er der et "havnegear" dvs. der er et naturligt lille stop, når du trykker gashåndtaget frem. Her sejles der med ca. 3 knob (afhængig af strøm)

Manøvrering

- Dreje på lidt plads:
 - Gas op kraftigt og kortvarigt, mens du drejer
 - Tag gassen helt fra og hold roret "i borde"
- Tag hensyn til andre: Sejl altid roligt i en havn – akkurat styrefart er nok for dine manøvrer

5.5 Vedligehold af indenbords motor (Galathea)

Motoren bliver efterset og klargjort hver vinter. Sker der skader eller dårlig drift, kontakt da bådchefen.

Motoren har 2 kølesystemer: 1 lukket ferskvandskølesystem og 1 saltvandssystem. Ferskvandssystemet skal bestå af 50% almindelig vand og 50% kølervæske. Saltvandssystemet trækker vand ind fra havet for at køle ferskvandssystemet, og dermed motoren.

Det anbefales at tjekke både ferskvandskølebeholder og smøreolie mindst et par gange i løbet af sæsonen. Tjek også søvandsfiltret i motorrummet under trappen og rens det, hvis der er kommet snask i det. (Alt dette er bådchefens ansvar).

Hvis motoren løber tør for diesel, skal den udluftes og filtre skiftes. Overlad dette til en fagmand.

Saltvandskølevand tages ind gennem søventil i sejldrevet. Det løber igennem slangesystem og kommer ud med udstødningen agter.

Hvis kølevand ikke kommer igennem saltvandssystemet, kan det være fordi impelleren i pumpen er gået i stykker. **Stop omgående motoren**, og lad en fagmand kigge på det.

Godt med en god driftssikker motor, når vinden er imod, og dagsetapen hedder Göteborg-Læsø

6. KvS-bådene, deres brug og indretning

Spækhuggerne: Hajo (sejlnr. DEN-13) og Thalassa (sejlnr. DEN-113)

Byggeår: hhv. 1971 og 1973

Klassebåd: Spækhuggerklassen

Længde: 24 fod

Dybgang: 1,45 m

Bredde: 2,33 m

Skrog: Glasfiber – typen spidsgatter

Køl: Kort/finnekøl – af jern

Motor: Mercury 3,5 HK 4-takt påhængsmotor

Spækhuggerne har følgende sejl:

- Storsejl, fok og genua til skolesejls og [spiler til](#) tursejls
- Storsejl, fok, genua og spiler til kapsejls (spileren kan også medtages på tur)

Spækhuggerne er klassebåde og målt til kapsejls.

Maxi Fenix Classic: Galathea (sejlnr. DEN-696)

Byggeår: 1984

Længde: 28 fod

Dybgang: 1,50 m

Bredde: 2,85 m

Skrog: Glasfiber – monohull

Køl: Finnekøl med pære – af jern

Motor: Indenbords Volvo Penta MD 2020, ferskvandskølet

Galathea har følgende sejl:

- Storsejl
- Genua på rulle
- Fok
- Spiler

Galathea har følgende instrumenter:

- Kompas
- Clipper vindinstrument
- Kombineret log (måler bådens hastighed gennem vandet) og lod (dybdemåler)
- VHF radio
- Løs kortplotter (Garmin Map 720)

Se i øvrigt bådenes indretning og særlige anvendelse på oversigter i bådene.

7. Hvad bruges til hvad og hvordan

Rengøringsmidler:

Flydende Ajax: Al rengøring om læ, *aldrig* på dækket, så bliver det glat som sæbe
Rodalon, indendørs: Fortyndes med vand og bruges om læ, hvor der er sandsynlighed for fugt og indelukethed.

Pre-Clean: Skal fortyndes med vand, bruges til rengøring af dæk og fribord

Petroleum: Afrensning af pletter på dæk fra olie og lak. Rensning af spilkopper.

Rensebenzin: taperester på vantskruer

Poleringsmidler:

Costum Marine Polish: Renser, polerer og beskytter gelcoat

Rubbing: Et slibemiddel, finere end sandpapir, bruges til små ridser

Smøringsmidler:

Parafinolie: Smøres indvendigt i spilkopper om efteråret

Tørsmøremiddel: Bruges til hulkele på mast, bom og påhængsmotorbeslag

Symaskineolie: Bruges til de nye spilkopper (dem som ikke kan skilles ad)

VD40: Løser rustne dele, rengør og beskytter metaldele

Klar silicone: Tætner ved mastekraven, beskytter gummilister

Kobberfedt/neverseize/lochtitenr ?: Smøres på gevind på bådstativer for at undgå, at de ruster sammen.

Slibepapir:

800 (meget fint) ved reparation af gelcoat

400 (fint)

240 (mellemfint til tørslibning af træværk

180-220 (mellemgrovt) til vandslibning af bund og køl

120 (grovt) til medtagne steder, afskallet maling

Spartling:

Epoxy Filler: 2-komponent filler, bruges over og under vandlinien på glasfiber. Der skal være mindst et lag primer under.

3M-Marine Sealer 5200: Til spartling mellem køl og bund

Sikaflex: Fuge- tætningsmasse ved skruer/bolte i skødeskiner/røstjern o.l.

Bundmaling:

Mille xtra: Selvpolerende, påføres med rulle eller pensel. (Fortyndes evt. med 808)

Light Primer: Grundning direkte på jernkølen inden bundmaling. (Fortyndes evt. med 845)

Lakering/oliering af træværk:

Dura-gloss Varnish: Lakering af træværk om læ på spækhuggerne. Første lag

Dura-Satin Varnish: Det sidste lag lak på træværk om læ på spækhuggerne (Fortyndes evt. med 823)

Hempels Teak Oil: Håndlister og rorpind (aldrig om læ)

Husk altid at læse grundigt på instruktioner på eller ilagt emballagen!

8. Maritim ordliste

Se også siderne med tegninger og benævnelser på en båd i skolehåndbogen. Disse benævnelser er ikke medtaget i ordlisten.

A	
Afdrift	Vinklen mellem styret og sejlet kurs, "driver ud af kurs"
Afrigge	Tage hele riggen af
Agten for tværs	Vinklen mellem halvvind og agten
Agterlys	Hvidt lanternelys, der lyser bagud 67½ gr. til hver side
Agterpulpit	Gelænderet agter
Ankerbrønd	Ofte i bådens stævn, hvor ankeret har sin plads
Ankerlys	Hvidt lys, der lyser 360 gr rundt
B	
Bagbord	Venstre side af båden
Bakket fok	Fok, der hales op til luv
Barber-hal	Tovværk med blok, som spilerskøderne føres igennem
Beaufort skala	Vindstyrketabel: 0= vindstille, 12= orkan
Beholden distance	Distancen i kortet
Beholden kurs	Kursen i kortet
Bestik	Regnskab over kurser og distancer
Bidevind	På kryds sejler båden bidevind – tættest muligt til vindøjet
Bidevindstik	Knob der låser på klampe til fortøjninger, rebeliner m.m. – også kaldet krydstørn
Bindslers	De 3 små snore i sejlet, der binder sejlet til bommen efter rebning
Bjærge	Tage overbordfalden ombord. Tage sejl ned. Båden bjærger sig godt i søen
Bjærgemærs	Bøje, der bruges ved mand-overbord manøvrer
Blok	Hjul i et "hus", hvorigennem tovværk føres
Bomdirk	Tovværk eller wire, der hindrer at bommen falder ned på ruffet, når storsejlet bjærges
Bomme	Når bommen svinger til den anden halse
Bomnedhal	Tov, der hindrer spilerstagen i at løfte sig
Bomstol	Sæde, der bruges til at blive hejst i masten. Støtte for bommen, når sejlet er bjærget
Bomnok	Enden på bommen
Bov	Den del af bådens sider, der er nærmest stævnen
Breddegrader	Aflæses på søkortets lodrette kant
Bund	Skroget under vandlinien
Bøffe	Besætningen sætter sig op til luv for at modvirke mest mulig krængning
Bådshage	Stage med krog og spids i enden til at fiske ting op med
C - D	
Deviation	Kompassets fejlvisning gr. påvirkning af jerndele og elsystemer i båden. KvS-både har ikke deviation
Dinette aptering	Med tværskibs sofa-arrangement
Dobbelt halvstik	Knob, der strammer til. Bruges bl.a. ved fortøjninger på pæle, pullerter og i ringe. Bruges også til fastgørelse af fender på søgelænder og håndlister (spækhugger)
Dobbelt halvstik om egen part	Ekstra rundtørne, der låser, om eget tov – som afslutning på dobbelt halsstik
Drivanker	Udspændt sejldugspose med hul i enden
E	
Efterretninger for Søfarende	Udgives af Farvandsvæsenet. Aktuelle ændringer og advarsler, ændringer i søkort, håndbøger m.m.
Ekkolod	Elektronisk dybdemåler

Ende	Kort stykke tovværk
F	
Falde af	Ændre kurs bort fra vinden – modsat skære op
Fender	Hænges udenpå fribordet som afskærmning mod nabobåde og bolværk
Finnekøl	Kort, dyb køl, f.eks. spækhugger og accent – lille venderadius
Flagknob	Bruges til at binde flaget på flaglinen. Bruges til at binde to stykker tov sammen af forskellig tykkelse
Flagspil	Flagstang
Fod	1 fod = 0,305 meter
Foran for tværs	Retningen mellem bidevind og halvvind
Forhale	Flytte båden i havnen, f.eks. med tovværk
Fortøjning	Stærkt tovværk til at binde båden til bro og pæle
Frølår	Lille klemme til at holde liner og skøder fast
G	
Gast	Besætningsmedlem
Gelcoat	Glasfiberbådens yderste lag
Genua	Forsejl, større end fokken
Gisse	Bedømmelse af afstand o.l. ved øjemål
GPS	Global Positioning System. Får signaler fra satellitter
Gæsteflag	Ved sejlsads i fremmede lande skal dets nationale flag føres i lille udgave under styrbord saling
H	
Hale	Trække
Halse	Side vinden kommer ind på
Halvvind	Vinden kommer vinkelret (90 gr) på båden
Havkrydser	Stiv båd, der sejler godt i stor sø (f.eks. accenten)
Havnelods	Oversigt over og beskrivelse af alle havne. Danske Havnelods, for erhvervsskibe. Komma's Havnelods bruges af lystfartøjer
Hulkel	Rille i mast og bom, som storsejlets lig eller slæder kører i
Højde	Holde højde = holde bidevindkursen
Håndliste	Gribeliste bl.a. på ruftag
I - J	
I borde	Roret lægges i borde, når det lægges helt over i en side
Indhaler	Tynde liner, der bindes fra pæl til bro imellem 2 bådpladser
K	
Kabellængde	1/10 sømil = 185,2 meter
Kanthale	Kloshale. Hale tot. Hale storsejlet midtskibs på læns
Karabinhage	Beslag til at fastgøre noget med
Kimning	Den synlige grænselinie mellem himmel og hav
Klys	Beslag på lønningen, som holder fortøjningen på plads
Knob	Knud på tovværk. Fartenhed: 1 knob = 1 sømil/time
Kordel	De tråde, hvoraf et tov eller en wire er snoet
Kovende	Samme som at bomme
Kovs	Ring af metal eller kunststof, sys i tov, wire eller sejl for at skabe et solidt øje
Krapsø	Små bølger med kort afstand mellem bølgetoppene
Krydse	Sejle bidevind skiftevis på styrbord og bagbord halse
Krængningsmåler	Gradskala – typisk på kompasshuset – viser bådens krængningsvinkel
Kurs	Retning. Beholden, sejlet eller styret kurs
Krydstørn	Knob der låser på klampe til fortøjninger, rebeliner m.m. Kaldes også bidevindstik
Kvejle	Rulle tovværk op
Kølbolte	Kraftige bolte der fastgør kølen til bådens bund

L	
Langkølet	Lang, ikke dyb køl (f.eks. folkebåde). Stor venderadius
Lanterne	Sammensat rød, hvid, grøn i mastetop. Sidelanterner: rød og grøn. Agterlanterne: hvid. Toplys midt på masten: ved motorsejlads. Ankerlanterne: hvid
Lazy bag	En særlig type bompresenning, som er monteret på bommen
Lazy Jack liner	Et snoresystem, der er rigget langs hver side af storsejlet fra flere punkter på bommen til et punkt på masten i højde med salingshorn. Når storsejlet tages ned, sikrer Lazy Jack linerne, at sejlet opsamles på bommen i Lazy bag'en.
Leve	Blafre. Sejlet lever, når man sejler for tæt til vinden, eller ikke har halet det tilstrækkeligt ind
Lidseline	Tynd snor i løbegang i agterliget til trim af sejlet
Livline	Sele med line og karabinhage til at hægte sig fast med
Lod med lodline	Blylod til at måle dybden med. Ofte knuder på linen for hver 1 meter
Lods	Stedkendt myndighed, der hjælper skibe igennem et trafikeret eller vanskeligt farvand.
Lodstvang	Nogle steder et det et krav, at man har lods ombord
Log	Instrument til at måle bådens fart gennem vandet
Logbog	Bog med alle notater om sejladsen
Luffe	Skære op mod vinden
Luv	Vindsiden af båden. Modsæt den side, storsejlet/bommen står i
Luvgirig	Båden vil skære op mod vinden, når roret slippes.
Luv kyst	Kysten på luv side af båden. Kyst med fralandsvind
Læ	Læ siden af båden. Den side, storsejlet/bommen står i
Lægirig	Betegner en båd, der falder af fra vinden, når roret slippes
Læ kyst	Kysten på den læ side af båden. Kyst med pålandsvind
Længdegrad	Aflæses på søkortets vandrette side
Læns	Båden sejler læns = vinden agten ind
Lænse	Øse. Sejle læns
Løjgang	Systemet af tov og blokke, som spækhuggernes storsejlsskøde kan regulere bommens og sejlets stilling med
Løjert	Hægter i forsejlets forlig til at sætte det på staget med
Lønning	Kanten mellem dæk og fribord
Lønningliste	Listen rundt langs kanten mellem dæk og fribord
Låring	Den del af bådens sider, der er nærmest agterspejlet
M - N	
Misvisning	Vinklen mellem retvisende Nord og magnetisk Nord
O	
Om læ	Under dæk. Nede i kanytten
Opskud	Den fremdrift, der er i båden efter, at sejl eller motor er holdt op med at trække
Ottetalsknob	Bruges for enderne af fald og skøder
Over stag	Vende. Stagvende
P - Q	
Pagaj	Åre
Pantry	Køkkenet i båden, når dette ikke er i et særligt, aflukket rum (kabyssen)
Pejling	Retning fra iagttageren til den genstand, der pejles
Pine båden	Sejle højere til vinden, end sejlene kan trække
Plane	Gr. farten bliver båden løftet op på vandoverfladen, så vandmodstanden bliver minimal
Plat læns	Vinden kommer præcis agten ind
Position	Sted. Kan udtrykkes ved en bredde og længde angivelse.
Prædikestol	Forpulpit

Pullert	Fortøjningspæl på kaj
Pulpit	Gelænderet fortil eller agter, hvorimellem søgelænderet er spændt ud
Pælestik	Knob, der laver et øje. Bruges f.eks. til at binde rebesnor fast i ringen og om en pæl (træk tovet igennem sit eget øje for at kunne stramme til på pælen)
Pøs	Spand
R	
Radarreflektor	Metalgenstand, der reflekterer radarimpulser på store skibes instrumenter
Rebe	Mindske sejl – oftest storsejlet
Rebehul	Ring, hvorigennem rebelinen løber, så man kan trække sejlet ned
Rebekrog	2 rebekroge sidder ved svanehalen. Bruges til at rebe forliget af storsejlet.
Ret for	Lige foran
Ring (låsering)	Trækkes igennem enden af en bolt for at hindre, at bolten kan falde ud
Ror	Rorpind eller ror (rat)
Rorblad	Selve roret i vandet
Rorfinne	Ekstra plade på roret for at give en større flade
Ruf	Kahyttens overbygning
Ruftag	Kahyttens tag
Rummer	Vinden rummer og drejer væk fra vindøjet. Man kan tage mere højde på kryds – modsat skraller
Rumskøds	Al slags vind i forhold til båden, blot ikke bidevind og foran for tværs
Rundholt	Mast, bom
Råbåndsknob	Bruges til at binde to ender af samme tykkelse
S	
Scepter	Stang, som søgelænderet går igennem for at holde dette
Sejlet distance	Den distance skibet sejler igennem vandet (måles på log)
Sejsing	Bindesnor til at slå om et sejl, eller om sejl til bommen
Selvlænsende	Vandet løber ud af cockpittet af sig selv
Signalflag	Et flag for hvert bogstav i alfabetet plus talstandere og flag med særlig betydning
Sjækel	Beslag, der forbinder tovværk og wirer med sejl m.m.
Skandæklister	Samme som lønninglister
Skildpaddeblok	Blok skruet fast på underlag
Skipper	Fører, kaptajn
Skot	Væg i skrog
Skraller	Vinden drejer, så båden ikke kan holde højde og må falde lidt af – modsat rummer
Skære op	Drejer båden op mod vindretningen – modsat falde af
Skæring	Med spiler så tæt til vinden som muligt
Skødeviser	Justerer skødepunktet i skødeskinnen
Slipstik	Knob, der udløses ved et enkelt træk i tampen – bruges f.eks. på klampe med spækhuggernes fald og ved fastgørelse af fender
Slæde	Sidder i storsejlets forlig og køres op i hulkelen
Slække	Fire ud på tovværk
Slørsejls	Sejler agten for tværs
Splejsning	Sammenføjning af to tov- eller wire-ender ved at sno kordelerne ud og ind imellem hinanden
Split	Pind af blødt metal med to ben. Stikkes igennem hullet i enden af skruerne, der afslutter vanter, inden i vantskruen. Benene bøjes ud fra hinanden og presses baglæns ind mod vantskruen. Hindrer at vantet kan skrue sig op

Sprayhood	Sejldugskaleche over kahytsnedgangen
Spring	"Svinerbinder" båden til nabobåd eller kaj. Hindrer at båden kan køre frem og tilbage
Spygat	Vandafløbshuller i lønningslisten
Stander	Flag. Bruges bl.a. til klubflag. Føres under bagbord saling
Stagvending	Går over stag. Vende gennem vindøjjet for at komme på den anden halse
Styrbord	Bådens højre side
Styrefart	Lige netop fart nok til, at båden lyster roret
Styret kurs	Kompaskursen, evt. taget højde for afdrift, misvisning og deviation
Stævnørør	Rør gennem bund, hvori propelleraksen fra motoren roterer
Svaber	Kost til rengøring af båden
Svaje	Båden ligger ved anker eller bøjle og drejer frit
Svanehals	Beslag, der forbinder mast og bom
Svømmevest	Redningsvest uden krave
7/8 rig	Rigtype, hvor forstaget går op til 7/8-del af mastens højde
Søgelænder	Wire spændt ud mellem prædikestol og agterpulpit
Sømil	1 sømil = 1.852 meter = 1 breddeminut
Søventil	"Hane" i bådens bund. Sidder ved f.eks. indtagning af kølevand, eller udløb fra vask
T	
Takling	Omvikling af en overskåret tovværksende med garn for at hindre at tovet løber op
Taklegarn	Garn til takling
Talje	Et system af blokke for at forøge trækkræften, f.eks. i storskødehalet
Tamp	Enden af tovværk
Ticklers	Uldsnore i sejlet – viser om sejlet står optimalt
Tilrigning	Gøre båden sejlklar
Tomme	2,54 cm. 1 fod = 12 tommer (0,305 m)
Topcoat	Glasfiberbådens inderste lag af polyester
Topbetegnelse	Et sømærkes øverste kendetegn
Toplys	Lanterne med hvidt lys. Angiver et motorsejlende skib eller båd
Toprigget	Forstaget går helt til toppen af masten (modsat 7/8-rig)
Tot	Hale så stramt som muligt
Trim	Indstilling af sejl, skøder, bom m.m. for at få båden til at sejle optimalt fart- og højdemæssigt
Tværs	At være tværs: Båden ligger i 90 gr. vinkel et punkt
Tørn	Lægge tovværk rundt om en klampe, pullert, spil eller pæl
Tørsejlads	Undervisning i sejlads på land
U	
Underdrejet	Båden ligger op imod vinden med bakket fok
Underslå	Binde sejlet til bommen, f.eks. efter rebning
V	
Vantskrue	Beslag, der forbinder røstjernet med vantet
Vende	Dreje båden gennem vindøjjet til den anden halse
Vendeblok	Blok i agterste skødeskinne på spækhuggerne. Forsejlsskødet SKAL igennem blokken for at aflaste trækket op af dækket gennem skødeskinnen
Vindøjjet	Nøjagtig den retning, vinden kommer fra

